

Załącznik nr 6 - Minimalny standard usług i katalog stawek

Minimalny standard usług i katalog stawek

dla projektów konkursowych realizowanych
w ramach

Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

1. Na rzecz integracji społeczno – zawodowej (typ A);
2. W zakresie wsparcia służącego poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez podmioty, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym (tj. Centra Integracji Społecznej(CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS)) poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej (typ C);
3. W zakresie wsparcia dla zatrudnienia i usług rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (typ C).

Wrocław, lipiec 2020 rok

REGULACJE OGÓLNE	3
STANDARYZACJA USŁUG	5
I. NARZĘDZIA REALIZACJI WSPARCIA.....	5
II. DODATKOWE OBOWIĄZKI W TRAKCIE REALIZACJI PROJEKTU.....	11
III. WYBRANE FORMY WSPARCIA	12
A. <i>Poradnictwo zawodowe</i>	12
B. <i>Poradnictwo psychologiczne</i>	13
C. <i>Pośrednictwo pracy</i>	14
D. <i>Stáže/praktyki zawodowe</i>	15
E. <i>Kursy i szkolenia w ramach usług o charakterze zawodowym</i>	25
F. <i>Subsydiowane zatrudnienie</i>	29
G. <i>Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy</i>	30
H. <i>Zatrudnienie wspomagane</i>	31
I. <i>Dodatek relokacyjny</i>	32
IV. USŁUGI REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ REALIZOWANE PRZEZ CENTRA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	33
V. USŁUGI REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ REALIZOWANE PRZEZ KLUBY INTEGRACJI SPOŁECZNEJ	34
VI. USŁUGI REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ REALIZOWANE W RAMACH WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ	34
VII. USŁUGI REINTEGRACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ REALIZOWANE W RAMACH ZAKŁADÓW AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ	36
KATALOG STAWEK CEN TOWARÓW I USŁUG	37
I. SZKOLENIA I KURSY	38
II. MECHANIZM RACJONALNYCH USPRAWNIEŃ	39
III. SPRZĘT KOMPUTEROWY I INNY	39
IV. WYNAGRODZENIE PERSONELU MERYTORYCZNEGO	41
V. CATERING, NOCLEG, ZWROT KOSZTÓW DOJAZDU, STYPENDIA, MATERIAŁY SZKOLENIOWE, INNE	41

REGULACJE OGÓLNE

Dokument Minimalny standard usług i katalog stawek określa zarówno katalog zadań możliwych do realizacji w ramach projektu, minimalne standardy usług, które mają być dostarczone w ramach projektu jak i zastosowanie cen rynkowych do określonych kategorii kosztów w projekcie.

Wymagania dotyczące standardu usług oraz katalogu stawek stanowiąc będą elementy oceny wniosku oraz obowiązywały będą beneficjenta na etapie realizacji i rozliczania projektu.

Wykaz dopuszczalnych stawek dla towarów i usług określa najczęściej występujące koszty w projektach finansowanych z EFS w ramach programu regionalnego.

Przyjęcie dopuszczalnej stawki nie oznacza, że będzie ona akceptowana w każdym budżecie – przy ocenie będą brane pod uwagę takie czynniki jak: specyfika projektu, stopień złożoności projektu, wielkość grupy docelowej, miejsce realizacji projektu. Oceniający każdorazowo zobowiązani są do weryfikacji kosztów zgodnie z zasadą efektywnego zarządzania finansami.

W przypadku przekroczenia ww. stawki Beneficjent jest zobowiązany do zawarcia we wniosku o dofinansowanie / wniosku o płatność uzasadnienia zaistniałej sytuacji.

Jeśli koszt nie został ujęty w katalogu, istnieje możliwość odniesienia się do ceny podobnej kategorii kosztowej.

Minimalny standard usług i katalog stawek nie stanowi katalogu zamkniętego i możliwe jest ujmowanie w budżecie projektu kosztów w nim niewskazanych. W przypadku wystąpienia w budżecie projektu kosztu spoza katalogu, oceniający każdorazowo zobowiązani są do dokonania oceny tego kosztu z perspektywy efektywności i racjonalności kosztowej, w tym spełniania odpowiedniej relacji nakład – rezultat.

Wydatki, które nie zostały w nim ujęte powinny być zgodne z cenami rynkowymi oraz powinny spełniać zasady kwalifikowalności wydatków określone w Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

Katalog ten jest obowiązkowym narzędziem oceny racjonalności i efektywności kosztów.

Koszty zatrudnienia personelu projektu należy weryfikować z uwzględnieniem m.in. wielkości projektu, złożoności działań, liczebności grupy docelowej, rodzaju wykonywanej pracy, zaangażowania czasowego, kwalifikacji, kompetencji i doświadczenia zawodowego kadry. Projektodawca powinien zawrzeć we wniosku wyczerpujące uzasadnienie przyjętych stawek oraz dysponować dokumentacją, w oparciu o którą zostały ustalone (np. analizami finansowymi).

W przypadku wsparcia stanowiącego pomoc publiczną lub pomoc de minimis, udzielaną w ramach realizacji projektu, znajdują zastosowanie właściwe przepisy prawa wspólnotowego i krajowego dotyczące zasad udzielania tej pomocy, obowiązujące w momencie udzielania wsparcia.

Projekty służące poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez/w ramach CIS, KIS (typ C) oraz projekty dla zatrudnienia i usług rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami realizowanych przez/w ramach WTZ, ZAZ (typ C) mogą być realizowane równoległe z usługami aktywnej integracji realizowanymi w projektach na rzecz integracji społeczno – zawodowej (typ A).

Jeżeli beneficjentem projektu będzie Ośrodek Pomocy Społecznej lub Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wówczas realizacja projektu odbywa się ze szczególnym uwzględnieniem Podrozdziału 4.6 Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

Z uwagi na regionalny charakter RPO WD 2014-2020 realizacja usług w ramach projektu musi odbywać się na obszarze województwa dolnośląskiego.

Istnieje możliwość realizacji formy wsparcia towarzyszącego, będącego elementem uzupełniającym projektu zgodnie z zapisami niniejszego dokumentu.

W trakcie realizacji projektu w uzasadnionych sytuacjach za zgodą IOK możliwe jest:

- wprowadzenie wydatków, które na etapie oceny kryterium były niemożliwe do dofinansowania;
- dokonanie zmiany wysokości kosztów przypadających na jednego uczestnika projektu,
- zmiana projektu polegającą na odstępstwie od zapisów Regulaminu w zakresie standardu usług oraz katalogu dopuszczalnych stawek.

Powyżej wskazane zmiany projektu powinny wynikać:

- ze zmiany przepisów regulujących realizację projektu i ich interpretacji,
- z zamówień udzielanych w ramach projektu realizowanych zgodnie z zasadami określonymi w wytycznych,
- z braku na rynku ofert mieszczących się w stawkach zaakceptowanych przez IOK,
- z sytuacji nieprzewidzianych przez IOK na etapie Regulaminu konkursu.

STANDARYZACJA USŁUG

I. Narzędzia realizacji wsparcia

Obowiązkowym narzędziem realizacji wsparcia dla uczestnika projektu jest:

- a) kontrakt socjalny lub indywidualny program, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – jeśli Wnioskodawcą jest gmina/ośrodek pomocy społecznej;
- b) umowa lub program opracowanego na wzór kontraktu socjalnego – w przypadku gdy projekt jest realizowany przez podmiot inny niż gmina/ośrodek pomocy społecznej.

Z powyższego obowiązku wyłączone są osoby biorące udział w projekcie jako otoczenie grupy docelowej.

Obowiązkowym elementem kontraktów socjalnych, indywidualnych programów oraz umów lub programów opracowanych na wzór kontraktu socjalnego są usługi aktywnej

integracji. W pierwszej kolejności należy objąć uczestnika projektu usługami aktywnej integracji o charakterze społecznym.

Realizacja usług aktywnej integracji odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracji, stworzoną indywidualnie dla każdej osoby, rodziny zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb.

Ścieżka reintegracji to zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osób lub rodzin z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Ścieżka reintegracji może być realizowana w ramach jednego projektu (ścieżka udziału w projekcie) lub – ze względu na złożoność problemów i potrzeb danej osoby lub rodziny – wykraczać poza ramy jednego projektu i być kontynuowana w innym projekcie lub pozaprojektowo. Wsparcie ramach ścieżki reintegracji może być realizowane przez jedną lub przez kilka instytucji zazwyczaj w sposób sekwencyjny.

W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji, mogą być realizowane usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej, o ile jest to niezbędne dla zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny czy środowiska i przyczynia się do realizacji celów usług aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie na rozwijaniu usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej.

Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane w ramach WTZ i ZAZ są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji.

Praca socjalna, stanowiąca instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym, może być stosowana w projektach OPS i PCPR, stanowiąc jego element. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są przyjmowane do dofinansowania.

Usługi aktywnej integracji o charakterze zdrowotnym mogą stanowić wyłącznie uzupełnienie instrumentów aktywizacji społecznej i zawodowej.

Ze środków EFS w ramach projektów OPS i PCPR nie są finansowane bierne formy pomocy w postaci zasiłków. Świadczenia te mogą być uznane za wkład własny do projektu. Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie są traktowane jako instrument aktywnej integracji. Kwota przeznaczona na turnus rehabilitacyjny aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością może być jednak uznana za wkład własny do projektu.

Usługi aktywnej integracji obejmują następujące instrumenty:

1. W projektach na rzecz integracji społeczno-zawodowej (drugi typ operacji 9.1 A):

- a) usługi specjalistycznego poradnictwa (prawnego, rodzinnego, psychologicznego), prowadzące do integracji społecznej i zawodowej – jedynie jako element projektu;
- b) wdrożenie/ zastosowanie form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym np. środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji zawodowej, animacji lokalnej, streetworkingu, coachingu, treningu pracy);
- c) działania o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności działania edukacyjne i integracyjne, mające na celu adaptację pracownika w środowisku pracy (jedynie łącznie z główną grupą docelową);
- d) usługi społeczne świadczone w interesie ogólnym (wyłącznie pod warunkiem, gdy jej udzielenie jest niezbędne, aby zapewnić indywidualizację i kompleksowość wsparcia dla uczestnika projektu) (np. usługi asystenckie);
- e) wsparcie tworzenia i działalności środowiskowych instytucji aktywizujących osoby z niepełnosprawnościami, w tym zaburzone psychicznie;
- f) wsparcie w zakresie przygotowania osób z niepełnosprawnością do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej lub podjęcia zatrudnienia realizowanego przez środowiskowe domy samopomocy;
- g) promocja i wsparcie wolontariatu w zakresie integracji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;

- h) organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, w tym kosztów zatrudnienia i działania osoby prowadzącej treningi;
- i) kursy i szkolenia służące rozwijaniu umiejętności i kompetencji społecznych;
- j) kursy i szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji, kompetencji zawodowych lub umiejętności pożądaných na rynku pracy;
- k) staże, praktyki zawodowe, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;
- l) poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy;
- ł) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia) oraz specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby z niepełnosprawnością;
- m) zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby z niepełnosprawnością przez trenera pracy/ asystenta zawodowego u pracodawcy;
- n) skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ;
- o) jednorazowy dodatek relokacyjny dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości 80 km od miejsca stałego zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania;
- p) skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz osób z ich otoczenia (jako element projektu);
- r) skierowanie i sfinansowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, o którym mowa w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (jako element projektu);
- s) skierowanie i sfinansowanie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego w przypadku osób uzależnionych od alkoholu, w rozumieniu przepisów o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jako element projektu);

- t) skierowanie i sfinansowanie programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej dla osób uzależnionych od narkotyków lub innych środków odurzających w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii (jako element projektu).

Uwaga!

Instrumenty wskazane w lit.: a), b), c), d), e), f) g), h), i) to usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym.

Instrumenty wskazane w lit.: b), e), j), k), l), ł), m), n), o) to usługi aktywnej integracji o charakterze zawodowym.

Instrumenty wskazane w lit.: e), p), r), s), t) to usługi aktywnej integracji o charakterze zdrowotnym.

W przypadku usług wymienionych w podpunktach b) i e) o zaliczeniu danej formy wsparcia do usług o charakterze społecznym, zawodowym lub zdrowotnym decyduje dominujący charakter konkretnego instrumentu (np. świadczenie środowiskowej pracy socjalnej będzie zaliczane do usług o charakterze społecznym, a wsparcie trenera pracy – do usług o charakterze zawodowym).

2. wsparcia służącego poprawie dostępu do usług reintegracji zawodowej i społecznej realizowanych przez podmioty, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym (tj. Centra Integracji Społecznej (CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS)) poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej (w ramach typu operacji 9.1.C):

- a) w istniejących CIS lub KIS;
- b) poprzez utworzenie nowych CIS lub KIS.

3. wsparcia dla zatrudnienia i usług rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami (w ramach typu operacji 9.1.C) poprzez:

- a) tworzenie nowych Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ) (wyłącznie w przypadku, gdy analiza potrzeb regionu wykaże potrzebę tworzenia kolejnych

podmiotów tego typu oraz zagwarantowana zostanie trwałość ich funkcjonowania);

- b) zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji;
- c) wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej, w tym wsparcie dla osób zatrudnionych w ZAZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia;
- d) tworzenie nowych WTZ (wyłącznie w przypadku, gdy analiza potrzeb regionu wykaże potrzebę tworzenia kolejnych podmiotów tego typu oraz zagwarantowana zostanie trwałość ich funkcjonowania);
- e) wsparcie w zakresie przygotowania osób z niepełnosprawnością do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej;
- f) wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących Warsztatach Terapii Zajęciowej (WTZ);
- g) wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji, obowiązkowo ukierunkowaną na przygotowanie uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej. W tej formie wsparcia istnieje możliwość wsparcia uczestników WTZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia, umożliwia się także realizację praktyk lub staży dla uczestników WTZ;
- h) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością lub dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element kompleksowego projektu).

II. Dodatkowe obowiązki w trakcie realizacji projektu

Wsparcie udzielone danemu uczestnikowi w projekcie nie może powielać działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) w ramach działań towarzyszących.

Macie Państwo jako Beneficjent obowiązek zawiązania współpracy z **Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej**, który funkcjonuje na obszarze realizacji projektu w zakresie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej.

Jesteście Państwo jako Beneficjenci zobowiązani nawiązać współpracę z daną **jednostką organizacyjną pomocy społecznej** (tj. OPS, PCPR) oraz **PUP** (w przypadku, gdy w grupie docelowej przewidziano możliwość udziału osób bezrobotnych) w celu co najmniej przekazania jej ogólnej informacji o realizowanym projekcie (cele, działania, opis grupy docelowej, okres rekrutacji). Powinniście Państwo nawiązać współpracę z wszystkimi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej funkcjonującymi na obszarze realizacji projektu.

W celu wymiany informacji w zakresie wsparcia udzielanego uczestnikom lub potencjalnym uczestnikom projektów, zobowiązujecie się Państwo jako Wnioskodawcy do współpracy z beneficjentami projektów realizowanych w celu tematycznym 8 działającymi na obszarze realizowania projektu. W związku z powyższym, zobowiązujecie się PŃSTWO do przekazania otrzymanych (od podmiotów realizujących projekty w ramach CT 8 na obszarze gminy/powiatu w których realizuje projekt) informacji o możliwościach wsparcia, harmonogramie realizacji, grupie docelowej oraz warunkach udziału w projekcie, uczestnikom swojego projektu oraz udzielania im ewentualnego wsparcia w procesie rekrutacji. Wykaz projektów realizowanych w ramach celu tematycznego 8 zostanie zamieszczony na stronie internetowej: [adres strony internetowej IOK z bazą projektów CT 8 i CT 9](#).

W ramach konkursu wsparcie jest kierowane do osób bezrobotnych, wobec których zastosowanie wyłącznie instrumentów i usług rynku pracy jest niewystarczające i istnieje konieczność zastosowania w pierwszej kolejności usług aktywnej integracji o charakterze społecznym.

W przypadku projektów realizowanych przez OPS (oraz jednostki, które łączą zadania OPS i PCPR w miastach na prawach powiatu) wsparciem są obejmowane osoby bezrobotne, które korzystają z pomocy społecznej lub kwalifikują się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, w myśl ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, i którym do aktywizacji zawodowej niezbędne jest w pierwszej kolejności udzielenie wsparcia w zakresie integracji społecznej.

UWAGA!

Dla każdego uczestnika projektu należy określić jego status na rynku pracy poprzez przypisanie go do jednej z trzech rozłącznych grup: bierni zawodowo, bezrobotni, pracujący. Szczegółowe definicje poszczególnych statusów zostały znajdując się w Załączniku nr 7 Zestawienie wskaźników. Status na rynku pracy jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie.

III. Wybrane formy wsparcia

A. Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe może polegać m.in. na:

- a) pomocy w zdiagnozowaniu potrzeb i potencjału uczestnika projektu;
- b) pomocy w doborze kursów/szkoleń i/lub innych usług aktywnej integracji;
- c) wskazaniu instytucji, które mogą pomóc uczestnikowi projektu w planowaniu kariery zawodowej;
- d) innych zagadnień określonych przez beneficjenta w ramach projektu związanych ze świadczeniem doradztwa zawodowego na rzecz uczestnika projektu.

W ramach powyżej wymienionych usług beneficjent powinien zapewnić uczestnikowi projektu możliwość spotkań grupowych i/lub indywidualnych, które będzie prowadzić osoba posiadająca odpowiednie umiejętności i kwalifikacje. Beneficjent może również przygotować materiały informacyjne dla uczestników projektu w formie np. broszur, ulotek, prezentacji multimedialnych itp. stanowiące uzupełnienie wspomnianych usług.

Beneficjent określi sposób dokumentowania udzielonych usług w ramach doradztwa zawodowego pozwalający na zidentyfikowanie co najmniej:

- a) uczestnika projektu,
- b) osoby świadczącej usługę,
- c) poświadczenia uczestnika projektu o udzieleniu usługi,
- d) daty udzielenia usługi,
- e) oceny uczestnika projektu w zakresie przydatności otrzymanej usługi.

Doradztwo zawodowe może być połączone z przygotowaniem Indywidualnego Planu Działania bądź połączone z przygotowaniem innego dokumentu określającego planowaną do realizacji indywidualną ścieżkę reintegracji.

Osoba pełniąca w projekcie funkcję doradcy zawodowego powinna posiadać wszelkie niezbędne uprawnienia wynikające m.in. z przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, dopuszczające ją do świadczenia usług doradczych zgodnie z przyjętymi standardami realizacji usług rynku pracy. W szczególności należy pamiętać, że prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, i wymaga wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia.

B. Poradnictwo psychologiczne

W przypadku realizacji poradnictwa psychologicznego beneficjent zapewni uczestnikowi projektu możliwość spotkania z osobą uprawnioną do świadczenia usług z zakresu psychologii. Realizacja poradnictwa psychologicznego m.in. ma na celu udzielenie wsparcia w wykorzystaniu psychofizycznych dyspozycji, pełnieniu ról społecznych, dostosowywaniu się do wymogów społeczeństwa, rozwiązywania problemów, podejmowania decyzji oraz pomoc uczestnikom projektu mającym trudności z przystosowaniem się do nowej sytuacji spowodowanej utratą pracy lub możliwością utraty pracy. Kierowane jest w szczególności do osób, które czują potrzebę lepszego poznania siebie: swoich mocnych i słabych stron, chcą pracować nad swoją asertywnością, wzmocnić poczucie własnej wartości.

Poradnictwo psychologiczne powinno odbywać się w formie indywidualnych spotkań uczestnika projektu z osobą świadczącą usługę. IOK dopuszcza również formę grupowych spotkań.

Poradnictwo realizowane jest przez diagnozowanie, prowadzenie terapii i podejmowanie działań profilaktycznych.

Beneficjent określi sposób dokumentowania udzielonych usług w ramach poradnictwa psychologicznego pozwalający na zidentyfikowanie co najmniej:

- a) uczestnika projektu,
- b) osoby świadczącej usługę,
- c) poświadczenia uczestnika projektu o udzieleniu usługi,
- d) daty udzielenia usługi,
- e) oceny uczestnika projektu w zakresie przydatności otrzymanej usługi.

C. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy polega w szczególności na:

- a) udzielaniu pomocy uczestnikowi projektu w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
- b) pozyskiwaniu ofert pracy;
- c) upowszechnianiu ofert pracy;
- d) udzielaniu pracodawcom informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy;
- e) informowaniu uczestników projektu oraz pracodawców o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy;
- f) inicjowaniu i organizowaniu kontaktów uczestników projektu z pracodawcami;
- g) informowaniu uczestników projektu o przysługujących im prawach i obowiązkach;
- h) tworzeniu banku ofert pracy.

Pośrednictwo pracy może być świadczone przez podmioty, które posiadają wpis do rejestru agencji zatrudnienia.

Informacje dotyczące realizowanego pośrednictwa pracy dla każdej osoby dokumentuje się uwzględniając co najmniej:

- a) imię i nazwisko uczestnika projektu,
- b) status zawodowy przed przystąpieniem do projektu,
- c) informacje o przeprowadzonych rozmowach z klientem,
- d) informacje o przedstawionych uczestnikowi projektu ofertach pracy oraz o ich akceptacji bądź odrzuceniu,
- e) podpis uczestnika projektu pod dokumentacją.

D. Staże/praktyki zawodowe

Uwaga!

Ilekróć w tej części dokumentu mowa jest o stażach, to odnosi się to również do praktyk zawodowych, chyba że zapis stanowi inaczej.

1. Staż to nabywanie umiejętności praktycznych istotnych dla wykonywania pracy o określonej specyfice bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą, mające za zadanie przygotować osobę wchodzącą, powracającą na rynek pracy, planującą zmianę miejsca zatrudnienia lub podnoszącą swoje kwalifikacje do podjęcia, zmiany lub poprawy warunków zatrudnienia.
2. Praktyka zawodowa jest formą wsparcia, dzięki której uczestnik projektu może zdobyć nowe kwalifikacje lub umiejętności zawodowe zwiększające jego szanse na podjęcie zatrudnienia, przy czym nie zachodzi stosunek pracy pomiędzy uczestnikiem projektu a podmiotem, u którego realizowana jest praktyka zawodowa.
3. Wsparcie w postaci staży realizowane w ramach projektów musi być zgodne z zaleceniem Rady z dnia 10 marca 2014 r. w sprawie ram jakości staży (Dz. Urz. UE C 88 z 27.03.2014, str. 1) oraz z Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży oraz spełniać podstawowe wymogi zapewniające wysoki standard stażu poprzez zapewnienie, że:
 - a) staż odbywa się na podstawie pisemnej umowy o zorganizowaniu stażu, której stronami są stażysta, beneficjent oraz podmiot przyjmujący na staż

- (jeśli dotyczy), która zawiera podstawowe warunki przebiegu stażu, w tym cel stażu, okres trwania stażu, wysokość przewidywanego stypendium, miejsce wykonywania prac, zakres obowiązków oraz dane opiekuna stażu;
- b) zadania w ramach stażu są wykonywane w ramach programu stażu, który jest przygotowany przez podmiot przyjmujący na staż we współpracy z beneficjentem i jest przedkładany do podpisu stażysty. Program stażu jest opracowywany indywidualnie, z uwzględnieniem potrzeb i potencjału stażysty;
 - c) stażysta wykonuje swoje obowiązki pod nadzorem opiekuna stażu, który jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego na staż;
 - d) po zakończeniu stażu jest opracowywana ocena, uwzględniająca osiągnięte rezultaty oraz efekty stażu. Ocena jest opracowywana przez podmiot przyjmujący na staż w formie pisemnej;
 - e) podmiot przyjmujący na staż umożliwia stażyście ocenę programu stażu w formie pisemnej.

Polska Rama Jakości Praktyk i Staży dostępna jest na stronie:

www.stazeipraktyki.pl/program.

4. Staż trwa co najmniej 3 miesiące i nie dłużej niż 6 miesięcy kalendarzowych, w zależności od indywidualnych potrzeb uczestnika projektu. Praktyka zawodowa trwa nie krócej niż 1 miesiąc i nie dłużej niż 3 miesiące kalendarzowe, w zależności od indywidualnych potrzeb uczestnika projektu.

W uzasadnionych przypadkach, wynikających ze specyfiki stanowiska pracy, na którym odbywa się staż, może być zmieniony stosownie do planu stażu.

Uzasadnienie krótszego okresu powinno zawierać informację o tym, dlaczego jest on wystarczający do osiągnięcia założonego w projekcie celu stażu.

5. Staż odbywa się na podstawie umowy o zorganizowanie stażu według programu określonego w umowie. Na beneficjencie spoczywa odpowiedzialność za jakość realizowanych staży. W odniesieniu do miejsca realizacji stażu Beneficjent, zapewnia w trakcie realizacji projektu, co najmniej, że:

- a) miejsca staży dobierane są adekwatnie do potrzeb uczestników i zgodnie z ich IPD/ścieżką reintegracji,
- b) miejsca staży są dobrej jakości, a pracodawcy wiarygodni oraz cieszący się dobrą opinią w środowisku lokalnym,
- c) uczestnik zapoznał się z programem jego stażu, w którym określono główne założenia, cele oraz planowany zakres obowiązków i zadań stażysty,
- d) prawa i obowiązki uczestnika podczas realizacji stażu, a także zasady współpracy z podmiotem przyjmującym na staż zostały uzgodnione oraz są zrozumiałe dla uczestnika i podmiotu przyjmującego na staż,
- e) uczestnik ma zapewnione miejsce do wykonywania obowiązków, spełniające standardy bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomiczne, o takim samym standardzie jak miejsce pracy pracownika danej organizacji,
- f) podmiot przyjmujący na staż zapewnia uczestnikowi stanowisko pracy wyposażone w narzędzia niezbędne do wywiązania się z obowiązków określonych w umowie.

W sytuacji wystąpienia problemów w związku z realizacją stażu, beneficjent jest zobowiązany do podjęcia natychmiastowej reakcji i zniwelowania skutków problematycznej sytuacji.

6. Umowa o zorganizowanie stażu określa w szczególności:

- a) nazwę formy wsparcia;
- b) dane pracodawcy: firmę, imię i nazwisko osoby upoważnionej do reprezentowania pracodawcy, siedzibę;
- c) miejsce odbywania stażu;
- d) dane uczestnika projektu odbywającego staż: imię i nazwisko, PESEL, data urodzenia, adres;
- e) dane opiekuna uczestnika projektu odbywającego staż, w tym imię i nazwisko, zajmowane stanowisko, wykształcenie;
- f) datę rozpoczęcia i zakończenia stażu;
- g) numer i tytuł projektu, w ramach którego realizowany jest staż;
- h) program stażu;
- i) wysokość przewidywanego stypendium;

- j) zobowiązanie pracodawcy do zapewnienia należytej realizacji stażu, zgodnie z ustalonym programem.

7. Beneficjent i podmiot przyjmujący na staż (jeśli dotyczy) w umowie określą swoje zobowiązania w zakresie:

- a) zapoznania uczestnika projektu z programem stażu;
- b) zapoznania uczestnika projektu z jego obowiązkami oraz uprawnieniami;
- c) zapewnienia uczestnikowi projektu profilaktycznej ochrony zdrowia w zakresie przewidzianym dla pracowników;
- d) szkolenia uczestnika projektu na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznania go z obowiązującym regulaminem pracy;
- e) przydzielenia uczestnikowi projektu, na zasadach przewidzianych dla pracowników, odzieży i obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej oraz niezbędnych środków higieny osobistej, jeśli są one wymagane w zakładzie pracy na podstawie przepisów;
- f) zapewnienia uczestnikowi projektu, na zasadach przewidzianych dla pracowników, bezpłatnych posiłków i napojów profilaktycznych;
- g) kontroli obecności uczestnika projektu w miejscu stażu;
- h) zasad naliczania i wypłaty stypendium uczestnikowi projektu w stażu;
- i) rozwiązania umowy w przypadku przerwania przez uczestnika stażu;
- j) innych praw i obowiązków ustalonych przez strony umowy.

8. Osoba odbywająca staż powinna wykonywać powierzone jej czynności lub zadania w wymiarze nieprzekraczającym 40 godzin tygodniowo i 8 godzin na dobę (w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczanych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności w wymiarze nieprzekraczającym 35 godzin tygodniowo i 7 godzin na dobę). Staż odbywa się według programu stanowiącego załącznik do umowy. Przy ustalaniu programu powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe uczestnika projektu zidentyfikowane poprzez np. ankiety itp. Wybór odpowiedniego narzędzia należy do beneficjenta.

9. Staże mogą być realizowane w elastycznych godzinach lub niepełnej liczbie godzin, jeżeli są realizowane na stanowiskach, dla których zostało to przewidziane zgodnie z zasadami obowiązującymi w podmiocie przyjmującym na staż. Odpowiednie zapisy regulujące godziny odbywania stażu powinny zostać zapisane w umowie o realizacji stażu.
10. Program powinien określać:
 - a) nazwę zawodu lub specjalności, której program dotyczy;
 - b) zakres zadań wykonywanych przez uczestnika projektu;
 - c) rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych;
 - d) sposób potwierdzenia nabytych kwalifikacji lub umiejętności zawodowych;
 - e) opiekuna osoby objętej programem stażu.
11. Stażysta wykonuje swoje obowiązki pod nadzorem opiekuna stażu, wyznaczonego na etapie przygotowań do realizacji programu stażu.
12. Opiekun wprowadza stażystę w zakres obowiązków oraz zapoznaje z zasadami i procedurami obowiązującymi w organizacji (w tym zasadami BHP i przeciwpożarowymi), w której odbywa staż, a także monitoruje realizację przydzielonego w programie stażu zakresu obowiązków i celów edukacyjno-zawodowych oraz udziela informacji zwrotnej stażystcie na temat osiągniętych wyników i stopnia realizacji zadań.
13. Zasady wynagrodzenia opiekuna stażysty są uregulowane w porozumieniu lub umowie pomiędzy podmiotem kierującym na staż (Beneficjentem) a podmiotem przyjmującym na staż. Dokument ten reguluje zasady refundacji wynagrodzenia opiekuna stażysty z określeniem dokumentów składanych wraz z wnioskiem o refundację oraz dokumentów, którymi powinien dysponować przyjmujący na staż w przypadku kontroli przeprowadzanych przez organizatora stażu lub organy uprawnione.
14. Koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty są kwalifikowalne, o ile wynikają z założeń porozumienia w sprawie realizacji stażu i uwzględniają jedną z poniższych opcji:

- a) refundację podmiotowi przyjmującemu na staż dotychczasowego wynagrodzenia opiekuna stażysty w przypadku oddelegowania go wyłącznie do realizacji zadań związanych z opieką nad grupą stażystów, pod warunkiem, że opiekun stażysty nadzoruje pracę więcej niż 3 stażystów i jest to uzasadnione specyfiką stażu (taka forma refundacji nie przysługuje osobom prowadzącym jednoosobową działalność gospodarczą);
- b) refundację podmiotowi przyjmującemu na staż części dotychczasowego wynagrodzenia opiekuna stażysty w przypadku częściowego zwolnienia go od obowiązku świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad stażystą/ grupą stażystów w wysokości nie większej niż 500 zł brutto miesięcznie za opiekę nad pierwszym stażystą i nie więcej niż 250 zł brutto miesięcznie za każdego kolejnego stażystę, przy czym opiekun może otrzymać refundację za opiekę nad maksymalnie 3 stażystami (kwoty wynagrodzenia opiekuna stażysty, o których mowa w podpunkcie, nie uwzględniają kosztów po stronie pracodawcy);
- c) refundację podmiotowi przyjmującemu na staż dodatku do wynagrodzenia opiekuna stażysty w sytuacji, gdy nie został zwolniony od obowiązku świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad stażystą/ grupą stażystów w wysokości nie większej niż 500 zł brutto miesięcznie za opiekę nad pierwszym stażystą i nie więcej niż 250 zł brutto miesięcznie za każdego kolejnego stażystę, przy czym opiekun może otrzymać refundację za opiekę nad maksymalnie 3 stażystami (kwoty wynagrodzenia opiekuna stażysty, o których mowa w podpunkcie, nie uwzględniają kosztów po stronie pracodawcy).

15. Funkcję opiekuna stażysty może pełnić wyłącznie osoba posiadająca co najmniej dwunastomiesięczne doświadczenie w branży/dziedzinie, w jakiej realizowany jest staż (spełnienie tego wymogu musi być odpowiednio udokumentowane).

16. Podmiot przyjmujący na staż niezwłocznie po zakończeniu realizacji stażu wydaje opinię zawierającą informacje o zadaniach realizowanych przez stażystę i umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu.

17. Uczestnik sporządza sprawozdanie z przebiegu stażu zawierające informacje o wykonywanych zadaniach oraz uzyskanych kwalifikacjach lub umiejętnościach zawodowych. Beneficjent po zapoznaniu się z opinią podmiotu przyjmującego na staż i treścią sprawozdania o przebiegu stażu wydaje zaświadczenie o odbyciu stażu.
18. Minimalny zakres obowiązków beneficjenta podczas realizacji stażu:
- a) kontynuacja działań mających na celu utrwalenie kompetencji kształtowanych w fazie przygotowawczej (np. zajęcia z psychologiem/terapeutą, kształtowanie kompetencji miękkich, realizację wspólnych projektów na rzecz społeczności lokalnej itd.) w zakresie, w jakim zostało to przewidziane w IPD/ścieżce reintegracji uczestników,
 - b) dostępność dla uczestników i bieżące wsparcie w sytuacjach dla nich trudnych/nieoczekiwanych, - identyfikacja ewentualnych problemów i podejmowanie środków zaradczych, zarządzanie konfliktami,
 - c) utrzymywanie stałego kontaktu z uczestnikami, bieżące zbieranie ich opinii dot. stażu,
 - d) monitorowanie i dokumentowanie przebiegu stażu,
 - e) zapewnienie wsparcia psychologicznego i emocjonalnego uczestnikom.
19. Obowiązki uczestnika projektu odbywającego staż:
- a) przestrzega ustalonego przez podmiot przyjmujący na staż rozkładu czasu pracy stażu;
 - b) sumiennie i starannie wykonuje zadania objęte programem stażu oraz stosuje się do poleceń podmiotu przyjmującego na staż i opiekuna, o ile nie są one sprzeczne z prawem;
 - c) przestrzega przepisów i zasad obowiązujących u podmiotu przyjmującego na staż, w szczególności regulaminu pracy, tajemnicy służbowej, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych;
 - d) sporządza sprawozdanie z przebiegu stażu zawierające informacje o wykonywanych zadaniach oraz nabytych umiejętnościach praktycznych

do wykonywania pracy bądź uzyskanych kwalifikacjach lub umiejętnościach zawodowych, które po zakończeniu stażu przekazuje beneficjentowi wraz z opinią wystawioną przez podmiot przyjmujący na staż.

W okresie odbywania stażu stażyście przysługuje stypendium stażowe, które miesięcznie 80% wartości netto minimalnego wynagrodzenia za pracę o którym mowa w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r., Miesięczna wysokość stypendium stażowego przysługuje jeżeli liczba godzin stażu w miesiącu kalendarzowym wynosi nie mniej niż 160 godzin miesięcznie (w przypadku osób z niepełnosprawnością zaliczanych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności miesięczne stypendium przysługuje pod warunkiem, że miesięczna liczba godzin stażu w miesiącu kalendarzowym wynosi nie mniej niż 140 godzin miesięcznie). Wskazany minimalny wymiar godzinowy nie ma zastosowania w odniesieniu do staży realizowanych na stanowiskach pracy, dla których przewidziano krótszy czas pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Kwota stypendium stażowego jest kwotą brutto nieuwzględniającą składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płacone przez płatnika tj. beneficjenta.

W uzasadnionych przypadkach uczestnik może dobrowolnie zrezygnować z otrzymywania stypendium stażowego w projekcie. Beneficjent jest zobowiązany do ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków uczestnika projektu w sytuacji rezygnacji ze stypendium.

20. W przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, chyba że w . Do wyliczenia niepełnego stypendium należy posługiwać się liczbą dni roboczych w danym miesiącu nie występuje 20 dni roboczych i odbywanie stażu w mniejszej liczbie godzin stażowych jest niezawinione ze strony uczestnika i podmiotu przyjmującego na i na tej podstawie wyliczyć stawkę za dzień roboczy w tym miesiącu. Kwotę stypendium stażowego należy wyliczyć poprzez przemnożenie liczby dni roboczych, podczas których uczestnik odbywał staż przez stawkę dzienną.

21. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 9a oraz w związku z art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, osoby pobierające stypendium w okresie stażu/praktyki zawodowej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu, jeśli nie mają innych tytułów powodujących obowiązek ubezpieczeń społecznych. Płatnikiem składek za te osoby jest podmiot kierujący na staż. Koszt składek ponoszonych przez beneficjenta jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie zawiera się w kwocie stypendium. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi kwota wypłacanego stypendium.

22. Stażyści w okresie odbywania stażu objęci są ubezpieczeniem zdrowotnym oraz od następstw nieszczęśliwych wypadków/ z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Koszt tego ubezpieczenia jest ponoszony przez podmiot kierujący na staż. Koszt wszystkich wymienionych powyżej składek jest kosztem kwalifikowalnym i nie zawiera się w kwocie stypendium.

Zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w przypadku nieobliczania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych przez płatnika, od przychodów stanowiących podstawę wymiaru składki, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, składkę na ubezpieczenie zdrowotne obliczoną za poszczególne miesiące obniża się do wysokości 0 zł.

23. Osobie odbywającej staż przysługują 2 dni wolne za każde 30 dni kalendarzowe odbytego stażu. Za ostatni miesiąc odbywania stażu pracodawca jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu. Za udzielone dni wolne przysługuje stypendium.

24. Stypendium w pełnej wysokości przysługuje za okres udokumentowanej niezdolności do pracy przypadający w okresie odbywania stażu, za który na podstawie odrębnych przepisów pracownicy zachowują prawo do wynagrodzenia lub przysługują im zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa, pod warunkiem przedstawienia zaświadczenia lekarskiego.

Osoby pobierające stypendium nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia chorobowego.

25. W sytuacji, gdy łączny okres udokumentowanej niezdolności do pracy w okresie odbywania stażu wynosi łącznie więcej niż 60 dni, beneficjent ma prawo pozbawić uczestnika projektu stypendium.
26. Osobie odbywającej staż przysługują 2 dni wolne za każde 30 dni kalendarzowych odbytego stażu, za które przysługuje stypendium stażowe.
27. Beneficjent na wniosek pracodawcy może pozbawić uczestnika projektu możliwości kontynuowania stażu w przypadku:
 - a) nieusprawiedliwionej nieobecności podczas więcej niż jednego dnia pracy;
 - b) naruszenia podstawowych obowiązków określonych w regulaminie pracy, w szczególności stawienia się do pracy w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, narkotyków lub środków psychotropowych, spożywania na stanowisku pracy alkoholu, narkotyków lub środków psychotropowych;
 - c) naruszenia przez stażystę przepisów prawa i regulaminu pracy obowiązującego u podmiotu przyjmującego na staż;
 - d) gdy łączny okres udokumentowanej niezdolności do pracy w okresie odbywania stażu wynosi więcej niż 60 dni a w przypadku praktyki zawodowej więcej niż 30 dni;
 - e) nierealizowania programu stażu. Podjęcie przez beneficjenta decyzji o przerwaniu stażu następuje po wysłuchaniu uczestnika projektu.
28. Beneficjent na wniosek uczestnika projektu odbywającego staż może rozwiązać z podmiotem przyjmującym na staż umowę o odbyciu stażu w przypadku nierealizowania przez podmiot przyjmujący na staż warunków odbycia stażu. Podjęcie przez beneficjenta decyzji o przerwaniu stażu następuje po wysłuchaniu podmiotu przyjmującego na staż. Umowa o odbyciu stażu może zostać rozwiązana również w przypadku gdy uczestnik projektu podczas odbywania stażu podejmie pracę zarobkową, wykonywaną na podstawie umowy o pracę. Koszty niezbędnych

badan lekarskich lub psychologicznych – w formie wpłaty na konto wykonawcy badania pokrywa beneficjent.

29. Katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty inne niż wskazane powyżej związane z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu zużywalnych materiałów i narzędzi niezbędnych stażysty do odbycia stażu, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP stażysty itp. Koszty te łącznie nie mogą przekraczać kwoty 5 000 zł brutto na 1 stażystę i są rozliczane jako refundacja wydatków poniesionych przez podmiot przyjmujący na staż. Katalog wydatków nie obejmuje wyposażenia stanowiska stażu. W przypadku zakupu materiałów i narzędzi dotyczy to zakupu materiałów ulegających zużyciu, wyczerpaniu lub degradacji w wyniku normalnej eksploatacji w czasie realizacji zadań stażowych, w przypadku gdy brak ich finansowania w projekcie skutkowałbyubożeniem praktycznego wymiaru stażu, finansowane w ilości niezbędnej i ściśle powiązanej z programem kształcenia i programem stażu.

Organizacja stażu/praktyki zawodowej stanowi usługę kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania zawodowego, zwolnioną z podatku VAT. W związku z tym podmiot przyjmujący na staż/praktykę zawodową nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT od zakupów poniesionych w związku z tą usługą.

E. Kursy i szkolenia w ramach usług o charakterze zawodowym

1. W ramach usług aktywnej integracji o charakterze zawodowym możliwa jest realizacja kursów i szkoleń
 - a) służących rozwijaniu umiejętności i kompetencji społecznych (usługa aktywnej integracji o charakterze społecznym) i/lub
 - b) umożliwiających podniesienie kwalifikacji, kompetencji zawodowych lub umiejętności pożądaných na rynku pracy (usługa aktywnej integracji o charakterze zawodowym).
2. Tematyka szkoleń i kursów musi być zgodna ze zdiagnozowanymi potrzebami i potencjałem uczestnika projektu oraz zdiagnozowanymi potrzebami na rynku pracy.

3. Usługi szkoleniowe są realizowane przez instytucje posiadające wpis do Rejestrów Instytucji Szkoleniowych prowadzonych przez wojewódzkie urzędy pracy.
4. Nabycie kwalifikacji zawodowych lub kompetencji (konkretnych efektów uczenia się uzyskiwanych w toku szkolenia) zostanie potwierdzone odpowiednim dokumentem (np. certyfikatem), który powinien zawierać informacje na temat uzyskanych przez uczestnika efektów uczenia się w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.
5. Nabycie kwalifikacji zawodowych lub kompetencji jest weryfikowane poprzez przeprowadzenie odpowiedniego ich sprawdzenia (np. w formie egzaminu).
6. W ramach wsparcia szkoleniowego beneficjent może finansować uczestnikowi koszty:
 - a) organizacji kursu/szkolenia, w tym kosztów kwalifikacyjnego kursu zawodowego i kursu nadającego uprawnienia zawodowe;
 - b) niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych;
 - c) przejazdu na kurs/szkolenie;
 - d) zakwaterowania, jeśli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania;
 - e) inne koszty uzależnione od specyfiki grupy docelowej obejmowanej wsparciem.
7. Osobom uczestniczącym w **kursach/szkoleniach zawodowych** przysługuje stypendium szkoleniowe, które miesięcznie wynosi 120 % zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (z uwzględnieniem waloryzacji, o której mowa w art. 72 ust 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), jeżeli miesięczna liczba godzin kursu/szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin zegarowych. W przypadku niższej miesięcznej liczby godzin kursu/szkolenia, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, z tym, że stypendium to nie może być niższe niż 20% zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W uzasadnionych przypadkach uczestnik może dobrowolnie zrezygnować z otrzymywania stypendium szkoleniowego w projekcie. Beneficjent jest

zobowiązany do ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków uczestnika projektu w sytuacji rezygnacji ze stypendium.

8. Osoby pobierające stypendium w okresie kursu/szkolenia zawodowego podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym wypadkowemu i zdrowotnemu, jeśli nie mają innych tytułów powodujących obowiązek ubezpieczeń społecznych (art. 6 ust. 1 pkt 9a w związku z art. 9 ust. 6a oraz art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych; art. 66 ust. 1 pkt 24a, art. 75 ust. 9a oraz art. 81 ust. 8 pkt 5a, art. 83 ust 2 oraz art. 85 ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Płatnikiem składek za te osoby jest podmiot kierujący na szkolenie. Koszt składek ponoszonych przez beneficjenta jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie zawiera się w kwocie stypendium. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi kwota wypłacanego stypendium.

Obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowego nie obejmuje uczniów gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół ponadpodstawowych lub studentów do ukończenia 26 lat, co wynika z posiadania przez nich innego tytułu do ubezpieczenia społecznego. Brak obowiązku ubezpieczeń społecznych dotyczy uczniów wszystkich szkół i placówek zawodowych, z wyjątkiem szkół dla dorosłych i szkół policealnych.

Stypendium szkoleniowe, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 137 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, jest zwolnione z podatku dochodowego od osób fizycznych. Zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w przypadku nieobliczania zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych przez płatnika, od przychodów stanowiących podstawę wymiaru składki, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1387, z późn. zm.), składkę na ubezpieczenie zdrowotne obliczoną za poszczególne miesiące obniża się do wysokości 0 zł.

9. Osoba zachowuje prawo do stypendium szkoleniowego za okres udokumentowanej niezdolności do odbywania szkolenia, przypadający w okresie jego trwania, za który na podstawie odrębnych przepisów pracownicy zachowują prawo do wynagrodzenia

lub przysługują im zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa.

10. Dokładną kwotę stypendium beneficjent powinien określić we wniosku o dofinansowanie projektu.
11. Beneficjent określa minimalną liczbę godzin, na których musi być obecny uczestnik projektu, by można było uznać, że ukończył kurs/szkolenie.
12. Beneficjent może zobowiązać uczestnika projektu, który z własnej winy nie ukończył kursu/szkolenia, do zwrotu kosztów kursu/szkolenia, chyba że powodem nieukończenia kursu/szkolenia było podjęcie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. O konieczności zwrotu kosztów kursu/szkolenia z przyczyn, o których mowa w zdaniu poprzednim, uczestnik projektu winien być poinformowany przed przystąpieniem do kursu/szkolenia.
13. Kursy/szkolenia realizowane w ramach projektu powinny być udokumentowane w sposób umożliwiający określenie co najmniej:
 - a) wykonawcy kursu/szkolenia;
 - b) uczestników kursu/szkolenia i ich danych kontaktowych;
 - c) terminu i miejsca kursu/szkolenia;
 - d) zakresu kursu/szkolenia;
 - e) liczby godzin kursu/szkolenia;
 - f) przekazanych uczestnikom projektu materiałów szkoleniowych;
 - g) oceny kursu/szkolenia dokonanej przez jego uczestników;
 - h) wydatków kwalifikowalnych w ramach realizowanego projektu poniesionych podczas kursu/szkolenia;
 - i) liczby i wartości wypłaconych stypendiów.

F. Subsydiowane zatrudnienie

Uwaga!

Wsparcie w postaci subsydiowanego zatrudnienia może być realizowane wyłącznie przez PUP (jako realizatora projektu w imieniu Wnioskodawcy lub Partnera) zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Wsparcie w postaci subsydiowanego zatrudnienia może być skierowane wyłącznie do osób bezrobotnych w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – tj. osób zarejestrowanych w PUP jako bezrobotne. Wynika to wprost z zapisów tej ustawy.

Pod pojęciem subsydiowanego zatrudnienia rozumiemy wszystkie formy aktywizacji zawodowej, w ramach których dokonywana jest refundacja części wynagrodzenia pracownika lub składek na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy za skierowanych do pracy bezrobotnych. Są to przede wszystkim:

- prace interwencyjne
- roboty publiczne
- refundacja składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego
- świadczenie aktywizacyjne dla pracodawcy
- bon zatrudnieniowy
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia.

Uczestnicy, którzy w momencie rekrutacji do projektu nie spełniają ustawowej definicji osoby bezrobotnej, będą mogli skorzystać z którejś z form aktywizacji w ramach subsydiowania zatrudnienia pod warunkiem zarejestrowania się jako osoby bezrobotne i spełnienia pozostałych warunków ustawowych wymaganych przy danej formie wsparcia.

G. Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy

W ramach konkursu możliwe jest wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy w następujących przypadkach:

- a) w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem lub
- b) specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby z niepełnosprawnością.

Beneficjent może zrefundować pracodawcy koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego uczestnika projektu w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w ramach projektu dokonywana jest na podstawie wniosku składanego przez pracodawcę do beneficjenta, który zawiera m.in. kalkulację wydatków w kwocie netto (bez podatku VAT). Podstawą refundacji, jest umowa zawierana przez beneficjenta z pracodawcą.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy ze środków projektu jest dokonywana **wyłącznie w kwocie netto, bez podatku VAT**, bez względu na status podatkowy pracodawcy. Refundacji dokonuje się na podstawie rozliczenia w formie zestawienia poniesionych wydatków sporządzanego przez pracodawcę na podstawie dokumentów księgowych (w tym faktur), a dokumenty te są udostępniane do wglądu na żądanie beneficjenta.

Pracodawca, który uzyskał środki na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy, zobowiązany jest do utrzymania tego stanowiska przez okres co najmniej:

- a) 24 miesiące w wymiarze co najmniej ½ etatu w przypadku zatrudnienia poszukującego pracy opiekuna osoby z niepełnosprawnością, który nie pozostaje w zatrudnieniu i nie wykonuje innej pracy zarobkowej oraz nie pobiera świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych,

ani zasiłku dla opiekuna na podstawie przepisów o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;

- b) 24 miesięcy w wymiarze pełnego etatu w przypadku zatrudnienia innych osób niż wymienione w pkt. a).

Spełnienie warunku utrzymania stanowiska pracy przez okres 24 miesięcy może podlegać kontroli trwałości po zakończeniu okresu realizacji projektu.

Wsparcie w postaci refundacji wyposażenia i wyposażenia stanowiska pracy u pracodawcy może stanowić pomoc de minimis udzielaną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

H. Zatrudnienie wspomagane

Przez zatrudnienie wspomagane rozumiemy formę zintegrowanego, zindywidualizowanego wsparcia osób z niepełnosprawnościami, mającą na celu uzyskanie oraz utrzymanie zatrudnienia poprzez wsparcie trenera pracy, obejmującą działania motywacyjne, pomoc w określeniu rozwoju zawodowego, umiejętności miękkie, pośrednictwo pracy, oraz wsparcie w miejscu pracy i poza pracą.

Trenerem pracy może być osoba, która spełnia łącznie poniższe warunki:

- a) posiada co najmniej średnie wykształcenie oraz podstawową wiedzę w zakresie przepisów prawa pracy i zatrudniania osób z niepełnosprawnościami;
- b) posiada co najmniej roczne doświadczenie zawodowe, w tym także doświadczenie w formie wolontariatu;
- c) posiada co najmniej 3-miesięczne doświadczenie w bezpośredniej pracy z osobami z niepełnosprawnościami lub przeszła szkolenie w zakresie zatrudnienia wspomaganego.

Zadania w zakresie zatrudnienia wspomaganego są realizowane przez trenera pracy, który może zostać również wsparty przez psychologa, doradcę zawodowego lub terapeutów. Osoby z niepełnosprawnościami, mogą w trakcie zatrudnienia

wspomaganego, korzystać również z usług asystenta osób z niepełnosprawnościami oraz ze wsparcia innych specjalistów ukierunkowanego na utrzymanie zatrudnienia.

Trener pracy realizuje zadanie w zakresie:

- a) motywowania i aktywności osób z niepełnosprawnościami;
- b) zapewnienia im wsparcia w zakresie poradnictwa i doradztwa zawodowego oraz wypracowania profilu zawodowego;
- c) wsparcia w poszukiwaniu pracy i kontaktu z pracodawcą;
- d) wsparcia po uzyskaniu zatrudnienia w zakresie orzecznictwa, poradnictwa i innych form wymaganego wsparcia.

Wymiar czasu pracy i okres zatrudnienia trenera pracy powinien wynikać z indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

I. Dodatek relokacyjny

Dodatek relokacyjny przeznacza się na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem stałego zamieszkania przez uczestnika projektu, jeżeli z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym.

Maksymalna wysokość dodatku relokacyjnego jest nie wyższa niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującego w dniu przyznania dodatku. Możliwa jest wypłata dodatku relokacyjnego w transzach, w zależności od okresu trwania stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego uczestnika projektu, bądź też od okresu prowadzenia działalności gospodarczej przez uczestnika projektu.

Dodatek relokacyjny może być przyznany w przypadku, gdy łącznie zostaną spełnione następujące warunki:

- a) odległość od miejsca stałego zamieszkania do miejsca podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub miejsca prowadzenia działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tego miejsca i powrotu

- do miejsca stałego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
- b) osoba będzie pozostawała w zatrudnieniu lub wykonywała inną pracę zarobkową przez okres co najmniej 6 miesięcy od dnia powstania stosunku pracy lub stosunku cywilnoprawnego lub będzie prowadziła działalność gospodarczą przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej, zgodnie z aktualnym wpisem do CEIDG lub KRS.

Weryfikacja spełnienia powyższych warunków jest dokonywana na podstawie oświadczeń i dokumentów przedkładanych przez uczestnika projektu.

IV. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez Centra Integracji Społecznej

Centrum integracji społecznej (CIS) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, posiadający aktualny wpis do rejestru CIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.

Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez CIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującej aktywną integrację społeczną i zawodową.

Realizacja usług aktywnej integracji odbywa się poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej:

- a) w istniejących CIS;
- b) poprzez utworzenie nowych CIS.

Jesteście Państwo jako Beneficjent zobowiązani do zachowania trwałości utworzonego w ramach projektu CIS po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Jako Instytucja Organizująca Konkurs będziemy weryfikować spełnienie warunku trwałości, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.

V. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez Kluby Integracji Społecznej

Klub integracji społecznej (KIS) – podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, posiadający aktualny wpis do rejestru KIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.

Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane przez KIS są uznawane za kompleksową usługę aktywnej integracji, obejmującej aktywną integrację społeczną i zawodową.

Realizacja usług aktywnej integracji odbywa się poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej:

- a) w istniejących KIS;
- b) poprzez utworzenie nowych KIS.

Jesteście Państwo jako Beneficjent zobowiązani do zachowania trwałości utworzonego w ramach projektu KIS po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Jako Instytucja Organizująca Konkurs będziemy weryfikować spełnienie warunku trwałości, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.

VI. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane w ramach Warsztatów Terapii Zajęciowej

Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane w ramach WTZ są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wsparcie w ramach WTZ odbywa się poprzez:

- a) wsparcie usługami aktywnej integracji nowych osób w istniejących Warsztatach Terapii Zajęciowej (WTZ);
- b) wsparcie dotychczasowych uczestników WTZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji, obowiązkowo ukierunkowaną na przygotowanie

uczestników WTZ do podjęcia zatrudnienia i ich zatrudnienie: w ZAZ, na otwartym lub chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej. W tej formie wsparcia istnieje możliwość wsparcia uczestników WTZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia, umożliwia także realizację praktyk lub staży dla uczestników WTZ;

- c) tworzenie nowych WTZ;
- d) wsparcie w zakresie przygotowania osób z niepełnosprawnością do uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej;
- e) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością lub dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element kompleksowego projektu).

Jesteście Państwo jako Beneficjent zobowiązani do zachowania trwałości utworzonego w ramach projektu WTZ po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Jako Instytucja Organizująca Konkurs będziemy weryfikować spełnienie warunku trwałości, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.

Tworzenie nowych WTZ w ramach konkursu jest możliwe tylko na obszarze powiatów:

- **górowski,**
- **kamiennogórski,**
- **wałbrzyski (ziemski),**
- **wołowski,**
- **zgorzelecki,**
- **legnicki (ziemski),**
- **Iwówecki**
- **Miasto Legnica**

lub na terenie innych powiatów pod warunkiem, że potrzeba utworzenia nowego WTZ wynika bezpośrednio z zapisów zatwierdzonego dla danego obszaru programu

rewitalizacji. W przypadku powiatów innych niż wymienione we wniosku o dofinansowanie należy przedstawić uzasadnienie tworzenia nowego podmiotu, w tym wskazać konkretny program rewitalizacji i podać, wykazać, że wynika z niego potrzeba utworzenia WTZ.

VII. Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane w ramach Zakładów Aktywności Zawodowej

Usługi reintegracji społecznej i zawodowej realizowane w ramach ZAZ są zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Wsparcie w ramach ZAZ odbywa się poprzez:

- a) tworzenie nowych Zakładów Aktywności Zawodowej;
- b) zwiększenie liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ z możliwością objęcia tych osób usługami aktywnej integracji;
- c) wsparcie osób z niepełnosprawnościami dotychczas zatrudnionych w ZAZ nową ofertą w postaci usług aktywnej integracji ukierunkowaną na przygotowanie osób zatrudnionych w ZAZ do podjęcia zatrudnienia poza ZAZ: na otwartym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej, w tym wsparcie dla osób zatrudnionych w ZAZ usługami asystenckimi oraz usługami trenera pracy, umożliwiającymi uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia, w szczególności w początkowym okresie zatrudnienia;
- d) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy na potrzeby zatrudnienia osoby z niepełnosprawnością lub dostosowanie stanowiska pracy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (jako element kompleksowego projektu).

W przypadku zwiększenia liczby osób z niepełnosprawnościami zatrudnionych w istniejących ZAZ okres zatrudnienia tych osób w ZAZ po zakończeniu realizacji projektu jest co najmniej równy okresowi zatrudnienia w ramach projektu. Okres ten może być krótszy, wyłącznie w sytuacji, gdy osoba z niepełnosprawnością podejmie w tym okresie zatrudnienie poza ZAZ lub gdy zatrudnienie ustanie z przyczyn leżących

po stronie pracownika, przy czym ZAZ jest zobowiązany do zatrudnienia kolejnej osoby i utrzymania miejsca pracy przez łączny okres co najmniej równy okresowi zatrudniania osób z niepełnosprawnością na tym stanowisku w projekcie, a nowo zatrudniona osoba musi spełniać warunki kwalifikowalności w projekcie.

Tworzenie nowych ZAZ jest możliwe wyłącznie na terenie powiatów:

- **milickiego,**
- **bolesławieckiego,**
- **lubańskiego,**
- **lwóweckiego,**
- **lubińskiego,**
- **zgorzeleckiego,**
- **kłodzkiego,**
- **głogowskiego,**
- **górowskiego,**
- **polkowickiego.**

Zarówno faktyczne miejsce utworzenia ZAZ jak i zasięg jego oddziaływania (grupa docelowa) muszą mieścić się na obszarze jednego, kilku lub wszystkich wymienionych powiatów.

Jesteście Państwo jako Beneficjent zobowiązani do zachowania trwałości utworzonego w ramach projektu ZAZ po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. Jako Instytucja Organizująca Konkurs będziemy weryfikować spełnienie warunku trwałości, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.

KATALOG STAWEK CEN TOWARÓW I USŁUG

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (rozdz. 8.3, pkt. 9) z dnia 19 lipca 2017 r. Instytucja Pośrednicząca określiła ceny rynkowe w zakresie najczęściej pojawiających

się wydatków w danej grupie realizowanych projektów tzw. minimalny standard usług i katalog stawek (w tym wynagrodzeń) w ramach projektów konkursowych, finansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w ramach Działania 9.1 9.1.A – drugi typ operacji oraz 9.1.C.

Maksymalna dopuszczalna cena została wyliczona w sposób następujący: średnia cena rynkowa uzyskana z badania rynku (minimum 10 ofert), następnie kwota zaokrąglona w górę do pełnych złotych (przy kwotach od 1,00 zł do 99,00 zł), do pełnych dziesiątek złotych (przy kwotach od 100,00 zł do 999,00 zł) lub do pełnych setek złotych (przy kwotach od 1 000,00 zł). Wskazane maksymalne ceny są cenami brutto.

I. Szkolenia i kursy

Na podstawie analizy wniosków o dofinansowanie składanych w ramach RPO WD 2014-2020 we wcześniejszych konkursach dedykowanych projektom OPS i PCPR z zakresu aktywnej integracji jednym z wydatków zidentyfikowanych jako występujący często są kursy i szkolenia zawodowe oraz służące kształceniu kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Analiza tychże wniosków wykazała, że nie można jednoznacznie wskazać, jaka tematyka szkoleń przeważa. Zgodnie z wymogami konkursowymi, szkolenia i kursy muszą być dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników oraz potrzeb lokalnego rynku pracy. To sprawia, że katalog możliwych do realizacji szkoleń jest bardzo szeroki. Z tego względu Instytucja Organizująca konkurs nie określa maksymalnych stawek na szkolenia i kursy.

Wskazując w szczegółowym budżecie projektu określoną stawkę na szkolenia lub kursu, Wnioskodawca jest zobowiązany uzasadnić przyjętą wartość poprzez wskazanie metodologii jej oszacowania. Można to zrobić np. poprzez wskazanie założeń co do przewidywanej tematyki kursów/szkoleń (na podstawie analizy potrzeb potencjalnych uczestników projektu), zakładanej liczby kursów, liczebności grup, długości szkoleń itp., w oparciu o ceny rynkowe. Natomiast w przypadku, gdy Wnioskodawca zadeklaruje we wniosku o dofinansowanie konkretnych szkoleń/kursów, należy oszacować wydatek na podstawie realnych cen rynkowych. Każdorazowo przyjęty poziom cen będzie oceniany w ramach oceny budżetu projektu.

II. Mechanizm racjonalnych usprawnień

Rodzaj wydatku	Jednostka	Maksymalna dopuszczalna stawka na osobę
Mechanizm racjonalnych usprawnień – projekty ogólnodostępne (mechanizm jest uruchamiany w trakcie realizacji projektu)	osoba	12 000,00 zł
Koncepcja uniwersalnego projektowania – projekty dedykowane	osoba	Zgodnie z rzeczywistymi potrzebami osób niepełnosprawnych zdiagnozowanymi na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie

III. Sprzęt komputerowy i inny

Rodzaj wydatku	Jednostka	Maksymalny dopuszczalny koszt (w złotych brutto)
Komputer lub laptop z systemem operacyjnym i oprogramowaniem	sztuka	4 000,00 zł
Drukarka	sztuka	880,00 zł
Projektor/rzutnik	sztuka	2 600,00 zł
Urządzenie wielofunkcyjne	sztuka	1 700,00 zł

Wydatki te co do zasady nie powinny być kwalifikowalne w ramach projektów, chyba, że jest to niezbędny sprzęt do realizacji konkretnego zakresu merytorycznego danego zadania. Niezbędność tych zakupów wynika np. ze specyfiki wsparcia oferowanego

w projekcie, wielkości grupy docelowej, a konieczność zakupu tego sprzętu została uzasadniona we wniosku o dofinansowanie.

Wnioskodawca decydując się na realizację projektu powinien posiadać urządzenia techniczne umożliwiające przeprowadzenie zaplanowanych form wsparcia.

W wyjątkowych przypadkach, gdy Wnioskodawca nie posiada wystarczającego zaplecza technicznego i urządzenia te są niezbędne do prowadzenia zajęć, wydatek należy uznać za kwalifikowalny.

Koszt komputera/laptopa obejmuje zakup systemu operacyjnego i oprogramowania Microsoft Office. Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju laptopa i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres (np. zakup laptopa z systemem operacyjnym, ale bez oprogramowania Microsoft Office).

Wyposażenie stanowiska pracy personelu projektu (z wyłączeniem personelu, który zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 ujęty jest w kosztach pośrednich) jest kwalifikowalne w przypadku spełnienia łącznie następujących warunków:

- a) Personel projektu, dla którego przeznaczone jest wyposażenie stanowiska pracy zatrudniony jest na podstawie stosunku pracy w wymiarze co najmniej $\frac{1}{2}$ etatu. W przypadku personelu projektu zaangażowanego na podstawie stosunku pracy w wymiarze poniżej $\frac{1}{2}$ etatu lub na podstawie innych form zaangażowania, koszty związane z wyposażeniem stanowiska pracy personelu projektu są niekwalifikowane.
- b) Wydatki na wyposażenie stanowiska pracy mogą być uznane za kwalifikowane pod warunkiem ich bezpośredniego wskazania we wniosku o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem dla konieczności ich zakupu.

IV. Wynagrodzenie personelu merytorycznego

Rodzaj wydatku	Jednostka	Maksymalna dopuszczalna stawka (całkowity koszt pracodawcy)
Trener	godzina	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia
Doradca zawodowy/psycholog	godzina	150,00 zł
Terapeuta	etat/godzina	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia
Pedagog	etat/godzina	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia
Poradnictwo specjalistyczne	etat/godzina	cena uzależniona od tematyki i zakresu wsparcia

Kwoty zawierają koszty pracodawcy. W przypadku osób z niepełnosprawnościami – koszt godziny może wzrosnąć o 20-50%. Koszty specjalisty ds. rehabilitacji/ fizjoterapii – kwalifikowalne w przypadku osób niepełnosprawnych.

Pracownik socjalny/doradca ds. osób niepełnosprawnych – dodatek kwalifikowalny do wysokości 40% wynagrodzenia podstawowego wraz ze składnikami, o których mowa w Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

V. Catering, nocleg, zwrot kosztów dojazdu, stypendia, materiały szkoleniowe, inne

Rodzaj wydatku	jednostka	Maksymalna dopuszczalna stawka jednostkowa
Catering - przerwa kawowa	zestaw	23,00 zł

Catering – lunch/obiad/kolacja	zestaw	38,00 zł
Nocleg w kraju (koszt jednej doby)	pokój 2-osobowy	240,00 zł
Zwrot kosztów dojazdu	ilość przejazdów	Równowartość kosztu najtańszego środka transportu publicznego na danej trasie (cena uzależniona od cenników operatorów komunikacji publicznej)
Stypendium szkoleniowe	miesiąc	do 120 % kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
Stypendium stażowe/praktyki zawodowej	miesiąc	do 80% wartości netto minimalnego wynagrodzenia za pracę o którym mowa w przepisach o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r.
Zestaw szkoleniowy, tj. teczka, notes, długopis.	komplet	29,00 zł
Sala na poradnictwo, terapie, treningi, szkolenia/kursy	dzień 8 (h)	560,00 zł
Wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy	stanowisko	Nie więcej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia

Catering – przerwa kawowa – wydatek nie powinien być kwalifikowany, jeżeli forma wsparcia w ramach której ma być świadczona przerwa kawowa dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa krócej niż 4 godziny lekcyjne. Zakres: standardowa przerwa kawowa (kawa, herbata, woda, ciastka, soki), przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej. Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. kawa, herbata, woda, mleko, cukier cytryna bez drobnych lub słodkich przekąsek).

Catering – lunch/obiad/kolacja – możliwość kwalifikowania wydatku powinna zostać ograniczona do projektów, w których wsparcie dla tej samej grupy osób w danym dniu trwa nie krócej niż 6 godzin lekcyjnych. Zakres: obejmuje dwa dania (zupa i drugie danie) oraz napój, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej. Cena rynkowa powinna być uzależniona od rodzaju oferowanej usługi i jest niższa, jeśli finansowany jest mniejszy zakres usługi (np. obiad składający się tylko z drugiego dania).

Nocleg w kraju – obejmuje nocleg w miejscu noclegowym o standardzie maksymalnie hotelu 3* wraz ze śniadaniem, przy czym istnieje możliwość szerszego zakresu usługi, o ile mieści się w określonej cenie rynkowej i jest to uzasadnione celami projektu. Obejmuje nocleg, co do zasady w pokojach 2-osobowych (nocleg w pokojach 1-osobowych jest kwalifikowalny tylko w uzasadnionych przypadkach). Usługa powinna być zamawiana co do zasady w przypadku szkoleń, warsztatów oraz innych form wsparcia trwających co najmniej dwa dni. Jednocześnie możliwość zagwarantowania noclegu należy ograniczyć dla uczestników, którzy posiadają miejsce zamieszkania w miejscowości innej niż miejscowość, w której odbywa się realizacja wsparcia. W przypadku szkoleń, warsztatów, seminariów, istnieje możliwość poniesienia w projekcie ww. kosztu w sytuacji, gdy miejsce prowadzenia szkolenia, warsztatów oraz innych form wsparcia jest znacznie oddalone od miejsca zamieszkania osoby w nim uczestniczącej. Cena noclegu może zależeć również od dnia zameldowania, obowiązujących promocji itp.

Zestaw szkoleniowy - zakup materiałów uzależniony będzie dodatkowo od potrzeb i specyfiki szkoleniowej, warsztatowej, itp. Zestaw szkoleniowy może uwzględniać inne, niezbędne materiały szkoleniowe, np. kalendarz, ołówek, gumka.

Sala powinna spełniać odpowiednie warunki socjalne oraz bhp, w tym uwzględniać niwelowanie barier architektonicznych w związku z udziałem w projekcie osób z niepełnosprawnościami.